

مختصری از تعالیم اسلام

جلد سیزدهم

اخلاق رد بلبه و صفات ناپسند و
اعمال و رفتار نادرست و...
از نظر قرآن کریم و حدیث و روایات و عقل

گرد آورنده

سید محمد مسعودی همت آبادی

آغاز این جلد

چهارشنبه ۱۳۷۹/۹/۲ برابر با

بیست و پنجم شعبان المعظم ۱۴۲۱ هجری قمری

در مشهد مقدس

و کما هیالفاغ ارج پختنه

سرشناسه: مسعودی همت آبادی، محمد

عنوان و پدیدآور: مختصری از تعالیم اسلام / محمد مسعودی همت آبادی

مشخصات نشر: مشهد: مکتبه الامام الرضا علیه السلام، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ج ۱۳

شابک دوره: ۵-۳۵-۹۹۶۴-۹۶۴-۹۷۸

دادداشت: فیما

دادداشت: فهرستی براساس اطلاعات فیما

موضوع: اسلام - مجموعه ها

موضوع: اسلام - مسائل متفرقه

رده بندی: خنجره:

نشانه اثر:

رده بندی دیوبند

مختصری از تعالیم اسلام (جلد سیزدهم)

گردآورنده:

محمد مسعودی همت آبادی

ناشر: مکتبه الامام الرضا علیه السلام

حروف چین و صفحه آرا: علاقه مند (آویزه) ۳۸۴۴۶۹۳۳

چاپ اول: ۱۳۹۴

چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم ۳۸۰۱۲۰۰

شابک دوره: ۵-۳۵-۹۹۶۴-۹۶۴-۹۷۸

شابک: ۷-۶۰-۹۹۶۴-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

مقدمه جلد سیزدهم ۱۳

ابوابی که با حرف (الف) شروع می‌شود

باب (۱)

- ۱۶ اخلاق بد یا سوء خلق و نتیجه و آثار زشت آن و ...
 ۱۸ آیاتی از قرآن کریم درباره اخلاق و رفتار بد و سوء
 ۱۹ و اینک روایات و مطالب دیگر درباره اخلاق بد و سوء خلق
 ۲۳ ماجرای دفن سعد بن معاذ و ...

باب (۲)

- ۲۴ استخفاف به دین و سبک شمردن رسالت خدائی به آن و مطالبی در این باره و ...
 ۲۶ بخش اول: آیاتی از قرآن کریم
 ۲۹ بخش دوم: در ذکر احادیث و روایاتی درباره کسانی که استخفاف به دین کرده و نسبت به فرامین و مقدسات الهی بی‌اعتنائی می‌کنند و ...

باب (۳)

- ۳۲ اطاعت مخلوق در معصیت و نافرمانی خالق
 ۳۳ آیاتی از قرآن کریم
 ۳۵ و اینک روایاتی در این باره از حضرات معصومین علیهم‌السلام و ...

باب (۴)

- ۳۸ اسراف و تبذیر از دیدگاه قرآن و حدیث و ...
 ۳۹ قسمت اول: ذکر آیاتی از قرآن کریم درباره مسأله اسراف و تبذیر
 ۴۲ قسمت دوم: در بیان برخی از روایات راجع به مسأله اسراف و تبذیر
 ۴۶ حکایات و قصصی درباره اسراف و تبذیر

ابوابی که با حرف باء عنوان می‌شود

باب (۵)

- باب بدعت در دین خدا و مطالبی در این باره و ۲۹
- اخسرين اعمالاً چه کسانی هستند؟ ۵۲
- و اینک روایاتی دیگر درباره بدعت و ۵۵
- چند خبر دیگر درباره بدعت و ۵۹
- اولین کسانی که در اسلام بدعت نمودند ۶۱
- داستانی درباره بدعت و ۶۵

باب (۶)

- بدترین مردم از نظر قرآن و حدیث و ۶۷
- و اینک روایاتی در این باب ۶۹
- برخی از صفات منافقین و ریاکاران ۷۱
- هارون الرشید هنگام مردن و ۷۳
- داستان حیرت‌انگیز برصیصای عرب ۷۶

باب (۷)

- بخل و تنگ نظری از نظر قرآن و حدیث و ۷۷
- آیاتی دیگر از قرآن کریم درباره بخل و تنگ نظری ۸۰
- و اینک روایاتی درباره بخل و تنگ نظری ۸۲
- چند حکایت و خبر درباره بخل و تنگ نظری ۸۷
- بدترین مصداق بخل و تنگ نظری و ۸۸

باب (۸)

- بدقولی و خلف وعده از نظر اسلام و ۹۰
- سخنی از استاد مرحوم علامه طباطبائی رضوان الله علیه و ۹۱
- گفتار بی عمل ۹۲
- بدقولی یکی از صفات منافقین است و ۹۴

باب (۹)

۹۵	بدگمانی نسبت به دیگران و سوء ظن داشتن به.....
۹۷	آیات و روایاتی درباره بدگمانی و سوء ظن و.....
۹۹	تا می‌توانی برای فعل برادرت محملی پیدا کن.....
۱۰۰	آیاتی دیگر از قرآن درباره بدگمانی و.....

ابوابی که با حرف تاء آغاز می‌شود

باب (۱۰)

۱۰۳	تکبر و غرور و خودخواهی از نظر قرآن و حدیث و.....
۱۰۴	بخش اول: در تذکر آیاتی از قرآن کریم درباره تکبر و خودخواهی و.....
	بخش دوم: در ذکر روایات و احادیث از حضرات معصومین (علیهم‌السلام) درباره تکبر و تبختر و غرور
۱۰۷	و خودخواهی و آثار سوء آن.....
۱۰۹	و اینک احادیث دیگری درباره تکبر و غرور و.....
۱۱۱	حکایاتی درباره تکبر و غرور و خودخواهی و.....

باب (۱۱)

۱۱۴	تهمت زدن به مردم و نسبت ناروا دادن به دیگران.....
۱۱۶	و اینک آیات دیگری درباره تهمت زدن به مردم.....
۱۱۸	شان نزول آیات شریفه.....
۱۲۰	جنایت تهمت (زدن به مردم).....
۱۲۱	روایات دیگری درباره تهمت زدن به دیگران و.....

ابوابی که با حرف ج آغاز می‌شود

باب (۱۲)

۱۲۴	جهل و نادانی و مطالبی درباره آن از قرآن و حدیث.....
۱۲۵	آیاتی از قرآن کریم درباره جهل و.....
۱۲۷	در اینجا به (یک) نکته باید توجه کرد.....
۱۳۲	روایات و احادیثی درباره جهل و نادانی.....
۱۳۳	حدیثی درباره عقل و جهل و لشکریان آن دو.....
۱۳۵	شرحی درباره عقل و جهل و لشکر آن دو.....

باب (۱۳)

جهنم با سه گروه در روز قیامت سخن می‌گوید و آنها را می‌بلعد و بکام خود فرو می‌برد، جهنم جایگاه عذاب کافران و مشرکان و منافقان و مجرمان است و..... ۱۴۱

باب (۱۴)

جبن و ترس از نظر احادیث و روایات اسلامی..... ۱۴۴

مطالبی که با حرف (ح) شروع می‌گردد

باب (۱۵)

حرص و طمع و آنکه از نظر مدارک اسلامی و..... ۱۴۶
و اینکه آیاتی از قرآن کریم درباره حرص و..... ۱۴۷
اکنون پاره‌ای از احادیث و روایات درباره حرص و..... ۱۴۸
و اینکه روایاتی در مذمت طمع و گرفتار طمع و آرز شدن..... ۱۵۲

باب (۱۶)

حسادت ورزیدن نسبت به دیگران و مصیبتی که این باره..... ۱۵۶
آیاتی از قرآن کریم درباره حسد و..... ۱۵۷
پناه می‌بریم به خدا از شر حسودان..... ۱۵۹
شر حسودان..... ۱۶۰
و اینکه روایات و احادیثی در تقبیح و مذمت حسد و..... ۱۶۲

ابوابی که با حرف (خ) آغاز می‌شود

باب (۱۷)

خیانت به خدا و رسول و بندگان خدا و عواقب وخیم و خطرناک آن از نظر قرآن و..... ۱۶۸
مطالبی از قرآن کریم درباره خیانت و..... ۱۶۸
شان نزول (آیه شریفه)..... ۱۶۹
خیانت و سرچشمه آن..... ۱۷۰
شان نزول (آیه شریفه)..... ۱۷۳
و اینکه روایات و احادیثی درباره خیانت و..... ۱۷۵
گفتاری چند از دانشمندان محترم مرحوم فلسفی..... ۱۸۰

باب (۱۸)

- ۱۸۲ خدعه و زیرنگ یا مکر و حيله از نظر قرآن کریم و روایات و احادیث و ...
- ۱۸۲ آیاتی از قرآن کریم درباره خدعه و مکر و حيله و ...
- ۱۸۴ شأن نزول آیه شریفه
- ۱۸۶ توطئه ای خطرناک علیه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۱۸۷ شأن نزول آیه شریفه
- ۱۸۹ و اینک روایاتی درباره حيله کردن و خدعه و مکر نمودن و ...

ابوابی که با حرف (د) شروع می شود

باب (۱۹)

- دنيا و دوستی و محبت از نگاه قرآن کریم و فرمایشات حضرات معصومین علیهم السلام و یا
- ۱۹۳ تقبیح و مذمت آن و ...
- ۱۹۴ آیاتی از قرآن کریم در مذمت دنیا و ...
- ۱۹۶ و اینک روایاتی از امامان و پیشوایان معصومین علیهم السلام در مذمت دنیا و ...
- ۲۰۳ مصاحبه حضرت عیسی با یک نفر از اهل عذاب

باب (۲۰)

- دروغ گفتن و مذمت شدید آن از نظر قرآن و حدیث و عقاب الهی در این باره و ...
- ۲۰۸ ۲۰۹ آیاتی از قرآن کریم درباره دروغ گوئی و ...
- ۲۰۹ فصل اول: ذکر آیاتی درباره دروغ
- ۲۱۴ منافقین روشنترین مصداق دروغگویان هستند
- ۲۱۶ فصل دوم: در بیان روایات و احادیثی در مذمت و تقبیح دروغ و افراد دروغگو و ...
- ۲۲۱ دروغ گفتن انسان را از نماز شب محروم می کند
- ۲۲۳ فصل سوم: در ذکر چند حکایت و خبر درباره دروغ و آثار شوم آن یک اتهام دروغ قبیله ای را
- ۲۲۳ ناپدید کرد
- ۲۲۳ جنایات خالد بن ولید نسبت به گروهی از مسلمانان
- ۲۲۵ زنی هوسران با یک دروغ و حيله خود را نابود کرد
- ۲۳۰ موارد استثنای دروغ

باب (۲۱)

- دروغ بستن به خدا و پیامبرش و امامان معصومین علیهم السلام و تکذیب دین و انکار قلبی..... ۲۳۲
- قسمت اول: در ذکر آیاتی درباره اعراض نمودن از آیات الهی و تکذیب آن و نسبتهای دروغ و ناروان دادن به خدا و رسولش و انکار حقایق دینی و اموری از این قبیل ۲۳۳
- شان نزول آیات شریفه ۲۳۴
- آنها که در اباطیل غوطه ورنند ۲۳۹
- قسمت دوم: حضرت علی علیه السلام بازاریان و کسبه را از کم فروشی و گرانفروشی و اجحاف نمودن به مردم منع می داشت ۲۴۳
- و اینک روایاتی در پذیرفتن حق و رد کردن آن ۲۴۷
- قسمت سوم: در بیان حکایات و اخبار و قصصی و مطالبی دیگر درباره انکار حقایق و نسبت دروغ دادن به خدا و رسول و امامان معصومین علیهم السلام و توجه نکردن به دستورات ۲۴۸

باب (۲۲)

- دورو بودن یا مردم و دو زبان داشتن به مردم جای دای منافقان نهادن و عواقب ۲۵۳
- آیاتی از قرآن کریم درباره دورویی و دو زبان داشتن ۲۵۴
- توجیه گناه یک بیماری عمومی است ۲۵۵
- ادامه آیات درباره دورویی و دو چهره بودن ۲۵۸
- شان نزول ۲۵۹
- گفتار بی عمل ۲۶۰
- چند روایت درباره شخص دو زبان ۲۶۱

ابوابی که با حرف (ر) شروع می شود

باب ۲۳

- باب ریاکاری و تظاهر و خودنمایی در کارها خصوصاً در عبادات و ۲۶۵
- اینک آیات دیگری از قرآن کریم درباره ریا و ریاکاری ۲۶۷
- یک مثال جالب از قرآن کریم ۲۶۸
- تظاهر و ریا یک بلای بزرگ اجتماعی ۲۷۱
- و اینک روایات و احادیثی درباره تظاهر و ریاکاری ۲۷۲

- آیا به مخترعین و مکتشفین که اعتقاد به مبدأ و معاد ندارند در روز قیامت بخاطر خدماتشان پاداش و ثوابی داده خواهد شد؟ ۲۷۵
- مسجد هارونی یا بنای شهرت ۲۸۷
- چند حکایت و خبر دربارهٔ ریاکاری و تظاهر و خودنمایی ۲۸۷
- یک شب عبادت برای یک سگ ۲۸۸
- آتش دوزخ در روز قیامت به وسیله سه گروه افروخته می شود ۲۸۹
- در خاتمه مدح ریاکاری و تظاهر و خودنمایی سخنی هم دربارهٔ (اخلاص یا...) ۲۹۲

مطالبی دربارهٔ اخلاص در عمل و...

- از علی آموز اخلاص عمار ۲۹۵

باب (۲۴)

- رشوه خواری و اکل به باطل از نظر قرآن کریم و روایات و احادیث ۲۹۶
- بلای رشوه خواری (در اسلام و...) ۲۹۷
- برخورد علی (ع) با رشوه آوردن اشعث بن قیس ۲۹۸
- و اینک تفسیر آیه شریفه که در ابتدای این باب ذکر شد ۳۰۰
- و اینک روایاتی دربارهٔ رشوه خواری و اکل بالباطل ۳۰۲
- زمانی که رشوه را به نام هدیه می دهند و رشوه خواری هم قبیح می کند ۳۰۵
- حضرت علی (ع) از آینده خطرناکی خبر می دهد ۳۰۶
- علی (ع) مردم را موعظه و نصیحت می کند ۳۰۷

باب (۲۵)

- ربا و رباخواری در اسلام و قبح و زشتی این گناه کبیره از نظر قرآن کریم و روایات و احادیث پیشوایان معصومین (ع) و ۳۰۸
- بخش اول: در بیان بعضی از آیات قرآن کریم که اطلاق و عمومیتش حرمت ربا را نیز دربردارد، و این همان آیات اکل به حرام است که قبلاً در بحث رشوه خواری ۳۱۱
- بستگی سلامت اجتماع به سلامت اقتصاد و ۳۱۲
- تحریم رباخواری در چند مرحله و ۳۱۵
- بخش دوم: در ذکر آیات تحریم ربا و ۳۱۷

۳۱۷	ذکر آیات تحریم ربا و مذمت رباخواری به ترتیبی که بیان گردید.
۳۲۵	ادامه آیات درباره تحریم ربا و مذمت رباخواری
۳۲۶	شان نزول (آیات شریفه)
۳۲۷	بخش سوم: در ذکر روایات و احادیثی در تحریم و مذمت ربا و رباخواری و...
۳۳۰	برای نجات از معاملات ربوی باید احکام آن را آموخت
۳۳۱	حضرت علی علیه السلام تجار و بازاری‌ها را موعظه می‌کند که...
	بخش چهارم: در بیان چند خبر و حکایت درباره خرید و فروش و پرهیز از اجحاف و گران
۳۳۵	فروشی و خصماً اجتناب کردن از ربا و معاملات ربوی و...
۳۴۰	در خاصه بحث ربا سخنی هم درباره زیان‌های رباخواری

باب (۲۶)

۳۴۲	زراوندوزی و جمع کردن مال و ثروت بیش از حد و محبت و دوستی آن از دیدگاه
	فصل اول: آیاتی چند از قرآن که در رد زراوندوزی و جمع مال و ثروت و محبت و دوستی آن
۳۴۲	و این که خداوند مال و فرزندان را تنه رساله امتحان و آزمایش انسان معرفی...
۳۴۳	جمع ثروت تا چه اندازه کنز محسوب می‌شود؟
۳۴۶	ماجرای دردناک قارون و گنج‌های او از دیدگاه قرآن
	فصل دوم: روایات و احادیثی از حضرات معصومین درباره زراوندوزی و جمع‌آوری مال و
	ثروت و محبت و دوستی آن را در دل پروارنیدن و بیش از حد معقول شیفته آن گردیدن
۳۵۰	حرص بر جمع مال
۳۵۶	و اینک کلمات قصاری از علی علیه السلام درباره مال و...
	فصل سوم: در بیان مطالبی پیرامون آیات تحریم زراوندوزی و اخبار و حکایاتی درباره
۳۵۸	زراوندوزی و جمع مال و ثروت و علاقه‌مندی بیش از حد معقول نسبت به آن و...
۳۵۹	ابوذر غفاری در برابر معاویه و عثمان پرخاش می‌کند
۳۶۰	قارون‌های دیروز و امروز و...
	قارون آن ثروت را از کجا آورده بود؟ و ثروت‌های انبوه و اندوخته شده چگونه جمع و
۳۶۴	انباشته می‌گردد؟
۳۶۶	آخرین فراز از مباحث زراوندوزی و جمع مال و ثروت و موضع اسلام در برابر...
۳۷۰	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه جلد سیزدهم

همانطوری که در جلد ششم این مجموعه که اولین جزء از مباحث، مکارم اخلاق و صفات و اعمال پسندیده بود گفته شد، تمام کارها و رفتار و کردار و صفاتی که از آدمی سر می زند و ظاهر می گردد، از دو حال بیرون نیست. یا صفات و اعمال و کرداری است وجدان پسند و مطابق فطرت سالم که عقل سلیم هر یک از آنها را در جای خود تأیید می کند، و در عین حال مورد رضا و خوشنودی خداوند تبرک و تعالی نیز می باشد که به مجموع آنها مکارم اخلاق و محاسن اخلاق، و صفات حمیده، و اعمال شایسته گفته می شود که نگارنده مباحث فراوان در این باب و مختلف آن را طی (۱۷۱) باب در هفت جلد (یعنی از جلد ششم تا جلد دوازدهم) نگاشته است.

و یا اینکه: رفتاری است زشت، و کرداری است نه مقول، و - صفاتی است ناپسند، که نه وجدان و فطرت سالم آن را قبول دارند، نه عقل و خرد آنها می پسندد، و نه رضایت و خوشنودی خدا را در پی دارد. بلکه در جبات قهر و غضب خدای عزوجل را نیز فراهم خواهد نمود که در این صورت هم به مجموع آن اخلاق زذیله، و صفات ناپسند، و اعمال زشت و ناروا می گویند. همانطوری که درباره صفات حمیده و مکارم و محاسن اخلاق آیات و روایات فراوانی وارد گردیده است، درباره صفات زشت و اخلاق زذیله نیز آیات و احادیث و روایات و مطالب بسیار فراوانی در قرآن کریم و فرمایشات

پیشوایان معصومین اسلام سلام الله علیهم اجمعین و متون اسلامی بیان شده است که انشاء الله به یاری ایزد منان در حدّ توان به ذکر و نقل پاره‌ای از آنها مبادرت خواهد شد.

و این مباحث نیز چون بحثهای گذشته بر اساس حروف ابجد و الفبای فارسی نوشته خواهد شد، امید آنکه منشأ و منبع تذکراتی باشد برای نگارنده و سایر برادران و خواهران دینی و خوانندگان عزیز و گرامی، و نیز وسیله توجه و تامل همگان گردیده و موجبات سعادت و شادکامی دنیا و آخرتشان را فراهم سازد. (و ما یرفیع الا بالله العلیّ العظیم).

www.ketabonline.ir

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطيبين الطاهرين الهداة
المهديين المعصومين المأثورين المكرمين، سماء بقية الله فى الارضين الحجة بن
الحسن العسكرى المهدي، انتائم المنتظر روحى و ارواح العالمين له الفداء، و لعنة الله
على اعدائهم اجمعين من الآن الى قيام يوم الدين، آمين يا رب العالمين.

۱- بعد فقد قال الله العظيم فى كتابه «حجۃ» : إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ
ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ: خداوند
فرمان به عدل و احسان و (نيكوكارى و) بخشش به نزديكان مى دهد، و از
فحشاء و منكر (و اعمال زشت) و ظلم و ستم نهى مى كند، خداوند به شما پند و
اندرز داده (و شما را موعظه و نصيحت) مى كند، شايد متذكر بشويد. (و به خود
آمده از صفات رذيله و اعمال ناپسند اجتناب و دورى نمائيد.)